

**ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
«ЛІСИ УКРАЇНИ»
Філія «Довжанське лісомисливське господарство»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом директора філії «Довжанське ЛМГ»
№ 4 від 20 23 р.
Попдякуник С.П.

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН І ПРОГРАМА
підготовці та підвищенню кваліфікації працівників**

Тематичний план

Тема 1. Законодавство ведення лісового господарства, по запобіганню корупції, дискримінації та інших порушень прав людини.

Тема 2. Вимоги Конвенцій МОП та Інструкцій МОП з безпеки та гігієни праці на лісогосподарських роботах, вимоги безпеки та гігієни праці, охорони довкілля, поводження з небезпечними речовинами, роз'яснення посадових обов'язків працівників.

Тема 3. Вимоги щодо виявлення та запобіганню сексуальним домаганням та дискримінації за тендерними ознаками.

Тема 4. Вимоги національного стандарту системи ведення лісового господарства FSC.

Тема 5. Охорона довкілля

Тема 6. Права місцевих громад, щодо господарської діяльності підприємств

Тема 7. Методика ведення моніторингу екологічних та соціально-економічних впливів діяльності

Тема 8. Заходи і підтримка послуг екосистем

Тема 9. Введення лісового господарства

Тема 10. Недеревні ресурси лісу

Тема 11. Оцінки і підтримання цінностей довкілля та особливих цінностей для збереження

Програма

ТЕМА 1. Законодавство ведення лісового господарства, по запобіганню корупції, дискримінації та інших порушень прав людини.

- "Лісовий кодекс України";
- "Земельний кодекс України";
- Закон України "Про розмежування земель державної та комунальної власності";
- Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо документів, що посвідчують право на земельну ділянку, а також порядку поділу та об'єднання земельних ділянок";
- Закон України "Про оцінку землі";
- Закон України "Про оренду землі";
- Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України";
- Постанова КМУ "Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок";
- Постанова КМУ "Про затвердження Правил поліпшення якісного складу лісів";
- Постанова КМУ "Про затвердження такс для обчислення шкоди, заподіяної лісу";
- Постанова КМУ "Про розміри компенсації за добування (збирання) та шкоду, заподіяну видам тварин і рослин, занесеним до Червоної Книги України";
- Постанова КМУ "Про затвердження такс для обчислення розміру відшкодування шкоди, заподіяної порушенням природоохоронного законодавства у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України";
- Постанова КМУ "Про розміри та Порядок визначення втрат сільськогосподарського і лісгосподарського виробництва, які підлягають відшкодуванню";
- Постанова КМУ "Про врегулювання питань щодо спеціального використання лісових ресурсів";
- Постанова КМУ "Про затвердження правил відтворення лісів";
- Постанова КМУ "Про затвердження Порядку зміни цільового призначення земель, які перебувають у власності громадян або юридичних осіб";
- Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо надання земельних ділянок працівникам культури, освіти та охорони здоров'я, що проживають у сільській місцевості";
- Постанова КМУ "Про затвердження такс на деревину лісових порід, що відпускається на пні, і на живицю";
- Наказ Держкомлісгоспу "Про затвердження Правил рубок головного користування";
- Постанова КМУ "Про затвердження Правил рубок головного користування в гірських лісах Карпат";
- Постанова КМУ "Про затвердження Санітарних правил в лісах України";
- Постанова КМУ "Про затвердження Положення про державну лісову охорону";

- 7^м
- Постанова КМУ "Державної цільової програми "Ліси України" на 2010-2015 роки";
 - Закон України "Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів".
 - Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) на підприємствах, що належать до сфери управління Державного агентства лісових ресурсів України
 - ЗУ «Про запобігання корупції».

ТЕМА 2. Вимоги Конвенцій МОП та Інструкцій МОП з безпеки та гігієни праці на лісогосподарських роботах, вимоги безпеки та гігієни праці, охорони довкілля, поводження з небезпечними речовинами роз'яснення посадових обов'язків працівників.

Історія та причина створення МОП. Конвенція Міжнародної організації праці N 81, Конвенція Міжнародної організації праці N 129, Конвенція Міжнародної організації праці N 150.

Прилади контролю безпечних умов праці. Світлова та звукова сигналізація. Запобіжні написи, сигнальне пофарбування. Знаки безпеки.

Засоби колективного та індивідуального захисту працівників. План ліквідації аварій. План евакуації з приміщень у разі аварії. Організації праці "Про запобігання значним промисловим аваріям".

Локалізація аварій, захист персоналу від уражень, будинків і споруд від руйнування. Поблочні моделі виникнення і розвитку аварій; технічні засоби і послідовність аварійного відключення технологічних блоків. Методи і послідовність локалізації аварій при різних схемах їх розвитку.

Поняття гігієни праці та медицини праці. Основні положення законодавчих актів, що стосуються створення безпечних умов праці та збереження здоров'я працюючих. Опрацювання, прийняття та скасування нормативно-правових актів санітарних норм, правил, гігієнічних нормативів, регламентів тощо.

Шкідливі фактори виробничого середовища і трудового процесу, їх гігієнічне оцінка. Критерії і показники умов праці (Гігієнічна класифікація праці). Компетенція спеціально вповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі охорони здоров'я в проведенні атестації робочих місць за умовами праці, організація та здійснення контролю за параметрами факторів виробничого середовища та трудового процесу. Атестація робочих місць на відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці.

Організація та здійснення державної санітарно-епідеміологічної експертизи промислової продукції, технологічних процесів тощо. Заходи щодо поліпшення умов праці та виробничого середовища. Особливості гігієни праці в провідних галузях господарства. Особливості гігієни праці під час використання праці жінок та неповнолітніх. Санітарно-побутове забезпечення працівників.

Медичні огляди осіб, які працюють у важких та шкідливих умовах праці. Захворюваність з тимчасовою втратою працездатності. Професійні захворювань (порядок розслідування, реєстрації та обліку профзахворювань,

аналіз профзахворюваності, визначення придатності працівника до роботи). Основні принципи профілактики виникнення профзахворювань.

ТЕМА 3. Вимоги щодо виявлення та запобігання сексуальним домаганням та дискримінації за тендерними ознаками.

Визначення і терміни. Нормативна база Принципи попередження і боротьби з дискримінацією та сексуальним домаганням. Зобов'язання керівників структурних підрозділів. Порядок реагування на випадки сексуального домагання або дискримінації. Відповідальність осіб причетних до вище сказаних діянь.

Тема. 4. ВИМОГИ НАЦІОНАЛЬНОГО СТАНДАРТУ СИСТЕМИ ВЕДЕННЯ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА FSC.

Принципи та критерії FSC визначають глобальні вимоги до відповідального ведення лісового господарства Групи з розробки стандартів, збалансовані за палатами (SDG), адаптують єдині міжнародні індикатори на регіональному або національному рівні для відображення різноманітних правових, соціальних і географічних умов лісів у різних частинах світу.

Суть та значення лісової сертифікації, змісті Принципів і Критеріїв лісової оглядової ради. Обговорення та проведення оцінок можливого соціального та екологічного впливу та екологічних наслідків. Вимоги ЛОР, що перевищують вимоги національної нормативно-законодавчої бази. Виявлення, охорона і моніторинг за рідкісними видами флори і фауни. Особливості відведення лісосік та проведення рубок згідно Стандарту.

10 ПРИНЦИПІВ НАЦІОНАЛЬНОГО СТАНДАРТУ СИСТЕМИ ВЕДЕННЯ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ДЛЯ УКРАЇНИ:

ПРИНЦИП 1: ДОТРИМАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА Підприємство має дотримуватись всіх застосовних законів, нормативних документів і ратифікованих державою міжнародних угод, конвенцій і договорів

ПРИНЦИП 2: ПРАВА ПРАЦІВНИКІВ ТА УМОВИ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ Підприємство має підтримувати або підвищувати соціально-економічний добробут працівників.

ПРИНЦИП 3: ПРАВА ТУБІЛЬНИХ НАРОДІВ Підприємство має виявляти та підтримувати законні та звичаєві права тубільних народів на власність та господарювання на землях, територіях та використання ресурсів, які зазнають впливу господарської діяльності.

ПРИНЦИП 4: СТОСУНКИ З ГРОМАДАМИ Підприємство має сприяти підтриманню або підвищенню соціально-економічного добробуту місцевих громад.

ПРИНЦИП 5: ВИГОДИ ВІД ЛІСІВ Підприємство має ефективно господарювати з різноманітними продуктами і послугами одиниці господарювання з метою збереження або підвищення тривалої економічної життєздатності та отримання широкого спектра соціальних та екологічних вигод.

ПРИНЦИП 6: ЦІННОСТІ ДОВКІЛЛЯ ТА ВПЛИВИ Підприємство має підтримувати, зберігати та/або відновлювати послуги екосистем та цінності довкілля одиниці господарювання, а також має уникати негативних впливів на довкілля, виправляти або пом'якшувати такі впливи.

ПРИНЦИП 7: ПЛАНУВАННЯ ГОСПОДАРЮВАННЯ Підприємство має мати план ведення господарства, узгоджений з його політиками та цілями і відповідний до масштабу, інтенсивності та ризиків його господарської діяльності. План ведення господарства має виконуватися та оновлюватися на основі результатів моніторингу, щоби сприяти адаптивному веденню господарства. Відповідна планувальна та процедурна документація має бути достатньою для інструктування персоналу, інформування сторін, чий інтереси зачеплено, та зацікавлених сторін, а також для обґрунтування господарських рішень.

ПРИНЦИП 8: МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНЮВАННЯ Підприємство має демонструвати, що поступ у досягненні цілей господарювання, впливи господарської діяльності та стан одиниці господарювання відстежуються [моніторяться] та оцінюються відповідно до масштабу, інтенсивності та ризику з метою виконання адаптивного ведення господарства.

ПРИНЦИП 9: ОСОБЛИВІ ЦІННОСТІ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ Підприємство має підтримувати та/або збагачувати особливі цінності для збереження (ОЦЗ) в межах одиниці господарювання шляхом застосування запобіжного підходу.

ПРИНЦИП 10: ВИКОНАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ЗАХОДІВ Господарські заходи, що проводяться підприємством на території одиниці господарювання, мають добиратися та виконуватися відповідно до одночасно як економічних, екологічних і соціальних стратегій та цілей підприємства, так і Принципів та Критеріїв FSC.

Тема 5. ОХОРОНА ДОВКІЛЛЯ

Основними принципами охорони навколишнього середовища є :

1. Пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів при здійсненні господарської, управлінської та іншої діяльності;
2. Гарантування екологічно безпечного середовища для життя і здоров'я людей;
3. Запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
4. Екологізація матеріального виробництва на основі комплексності рішень у питаннях охорони навколишнього природного середовища, використання та 2 відтворення відновлюваних природних ресурсів, широкого впровадження новітніх технологій;
5. Збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;
6. Науково обґрунтоване узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища;
7. Обов'язковість надання висновків державної екологічної експертизи;
8. Гласність і демократизм при прийнятті рішень, реалізація яких впливає на стан навколишнього природного середовища, формування у населення екологічного світогляду;
9. Науково обґрунтоване нормування впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище;
10. Безоплатність загального та платність спеціального використання природних ресурсів для господарської діяльності;
11. Компенсація шкоди, заподіяної порушенням законодавства про охорону

- навколишнього природного середовища;
12. Вирішення питань охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів з урахуванням ступеня антропогенної зміненості територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну обстановку;
 13. Поєднання заходів стимулювання і відповідальності у справі охорони навколишнього природного середовища;
 14. Вирішення проблем охорони навколишнього природного середовища на основі широкого міждержавного співробітництва;
 15. Встановлення екологічного податку, збору за спеціальне використання води, збору за спеціальне використання лісових ресурсів, плати за користування надрами відповідно до Податкового кодексу України.

Вплив на довкілля - будь-які наслідки планованої діяльності для довкілля, в тому числі наслідки для безпечності життєдіяльності людей та їхнього здоров'я, флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, повітря, води, клімату, ландшафту, природних територій та об'єктів, історичних пам'яток та інших матеріальних об'єктів чи для сукупності цих факторів, а також наслідки для об'єктів культурної спадщини чи соціально-економічних умов, які є результатом зміни цих факторів:

Громадськість - одна чи більше фізичних або юридичних осіб, їх об'єднання, організації або групи;

Планована діяльність - планована господарська діяльність, що включає будівництво, реконструкцію, технічне переоснащення, розширення, перепрофілювання, ліквідацію (демонтаж) об'єктів, інше втручання в природне середовище;

Планована діяльність не включає реконструкцію, технічне переоснащення, капітальний ремонт, розширення, перепрофілювання об'єктів, інші втручання в природне середовище, які не справляють значного впливу на довкілля відповідно до критеріїв, затверджених Кабінетом Міністрів України;

Уповноважений територіальний орган - обласні, міські Київська та Севастопольська державні адміністрації (відповідний підрозділ з питань екології та природних ресурсів), орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань екології та природних ресурсів;

Уповноважений центральний орган - центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Тема 6. ПРАВА МІСЦЕВИХ ГРОМАД ЩОДО ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Участь громад в управлінні лісами забезпечує законодавство. Згідно з законодавством є такі форми участі громад: інформування, консультування та

контроль.

1. Інформування є початковим етапом залучення громадськості до процесу лісоуправління. Інформування може бути пасивним та активним.

Пасивне інформування — це доступ до інформації про діяльність лісогосподарських підприємств через їхній вебсайти, ЗМІ та цільові оголошення. Активне інформування — доступ до конкретної інформації, яку бажає отримати громадянин про діяльність лісгоспу через інформаційний запит.

2. Консультування з громадськістю чи громадами може бути організоване через громадські слухання, круглі столи, дорадчі органи, наприклад, Громадські Ради при облуправліннях лісомисливським господарством в областях. Місцеві громади, науковці, громадські експерти також повинні бути залученими до лісовпорядних нарад під час планового лісовпорядкування у лісогосподарських підприємствах.

3. Контроль за діяльністю лісогосподарських підприємств може здійснюватись у різний спосіб. Це може бути аналіз відкритих даних бухгалтерської звітності лісгоспів, відкритих даних щодо проведення рубок, посадки лісу,

перевірка лісосік у натурі. Особливе значення для здійснення громадського контролю за діяльністю лісгоспів має організація збору якісної інформації.

Лісове господарство повинно:

1. Враховувати інтереси місцевих громад під час ведення лісового господарства.

2. Спільно з громадами визначати та охороняти цінні для громад ліси. Цей процес має відбуватися у формі діалогу ще до того, як розпочалися будь-які рубки в потенційно цінних для громад лісах.

3. Інформувати громади про діяльність, яка може мати на них вплив.

Як і будь-яка влада, органи місцевого самоврядування повинні діяти виключно керуючись законами та іншими нормативно - правовими актами, що мають вищу юридичну силу.

ТЕМА 7. МЕТОДИКА ВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ ЕКОЛОГІЧНИХ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ВПЛИВІВ ДІЯЛЬНОСТІ ФІЛІЇ

Система моніторингу навколишнього природного середовища будується на принципах:

1. Результати діяльності з поновлення лісу.
2. Використання для відновлення видів, які добре екологічно адаптовані.
3. Інвазивність або інші негативні впливи, пов'язані з будь-якими чужорідними видами.
4. Використання генетично модифікованих організмів (якщо застосовано).
5. Результати лісівничої діяльності.

36. Рівень забруднення одиниці господарювання радіонуклідами (якщо виникає необхідність).

ТЕМА 8. ЗАХОДИ І ПІДТРИМКА ПОСЛУГ ЕКОСИСТЕМ

До підтримуючих належать запобігання опустеленню, ґрунтозахисні функції, збереження біорізноманіття, ґрунтоутворення, фотосинтез. Такі послуги впливають на добробут людей опосередковано, уможливаючи формування потоків забезпечувальних, регулювальних і культурних послуг. Значна частина послуг екосистем не є продуктами споживання чи предметами використання, вони споживаються людьми опосередковано, непрямо, але якість життя людей фундаментально залежить від потоку цих послуг. Основні підтримуючі послуги лісових екосистем України та відповідні їм індикатори вміщено в табл. 1.

Якість ґрунтів	Функціональне різноманіття організмів у ґрунтах	Обіг речовин	Якість ґрунтів	Уникнення витрат
Утримання поживних речовин	Тип та площа розповсюдження лісового ґрунту (сільськогосподарські угіддя на яких не застосовувалась оранка, буферні смуги, неосушені оселища лісові ґрунти що не піддавались обробітку (ліси, болота, сільськогосподарські угіддя))	Коефіцієнт утримання поживних речовин	Покращена якість вод та ґрунтів	Вартість та цінність чистої води з точки зору суспільства та здоров'я, а також її внутрішня цінність; Уникнення витрат на використання добрив та заходи захисту водних угідь
Адсорбція Відходів та токсинів	Екосистема, ґрунтові організми	Розкладання, Вплив на відходи чи їх зберігання завдяки біологічним, біохімічним або біофізичним процесам	Покращена якість вод та ґрунтів	Вартість та цінність чистої води та ґрунтів з точки зору суспільства та здоров'я, а також внутрішня їх цінність; уникнення витрат на ме-

Оселища для	Площа та стан осе-	Прихисток та	Життєздатні	неджмент відходів Уникнення витрат
розведення	лищ розплідників харчування(ви- (спільноти морських міряно репроду- водоростей, межів тивним успіхом) території боліт)		популяції	на поновлення популяції та іншу господарську діяльність
Запилення	Оселища гніздування та зборів запилювачів (площа + якість)	Запилення	Збільшення врожаю	Вартість покра- щення врожайності
Якість повітря	Зелена інфраструк- тура міст і сіл	Утримування малих часток	Покращений стан повітря	Цінність чистого повітря для здо- ров'я, уникнення медичних витрат
Зменшення шуму	Рослинність територій міст	Поглинання зву- ків	Знижені рівні шуму	Цінність менш шумного середовища для здоров'я, уникнення медичних витрат

ТЕМА 9. ВЕДЕННЯ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Принципи та критерії:

- Принцип 1: Дотримання законодавства
- Принцип 2: Права працівників та умови працевлаштування
- Принцип 3: Права тубільних народів
- Принцип 4: Стосунки з громадами
- Принцип 5: Вигоди від лісів
- Принцип 6: Цінності довкілля та впливи
- Принцип 7: Планування господарювання
- Принцип 8: Моніторинг та оцінювання
- Принцип 9: Особливі цінності для збереження
- Принцип 10: Виконання господарських заходів

Ведення лісового господарства полягає у здійсненні комплексу заходів з охорони, захисту, раціонального використання та розширеного відтворення лісів. Основні вимоги щодо ведення лісового господарства викладено у ст. 64 ЛК

України. Підприємства, установи, організації і громадяни здійснюють ведення лісового господарства з урахуванням господарського призначення лісів, природних умов і зобов'язані:

Забезпечувати посилення водоохоронних, захисних, кліматорегулюючих, санітарно-гігієнічних, оздоровчих та інших корисних властивостей лісів з метою поліпшення навколишнього природного середовища та охорони здоров'я людей;

забезпечувати безперервне, невиснажливе і раціональне використання лісових ресурсів для задоволення потреб виробництва і населення в деревині та іншій лісовій продукції;

здійснювати відтворення лісів;

забезпечувати підвищення продуктивності, поліпшення якісного складу лісів і збереження біотичного та іншого природного різноманіття в лісах;

здійснювати охорону лісів від пожеж, захист від шкідників і хвороб, незаконних рубок та інших пошкоджень;

раціонально використовувати лісові ділянки.

- проводити роботи способами, що не спричиняють ерозії ґрунту, негативного впливу на стан водойм та інших природних об'єктів;

- дотримуватися правил протипожежної безпеки в місцях проведення робіт, здійснювати протипожежні заходи, а у випадках виникнення лісових пожеж - їхнє гасіння;

- не допускати захаращення лісових ділянок, суміжних з лісосіками та територіями, які розчищаються для будівництва та інших потреб;

- забезпечувати збереження підросту і не призначених для рубки дерев:

- забезпечувати збереження та не допускати пошкодження межових, квартальних, ділянкових стовпів, осушувальних мереж, меліоративних та інших споруд, розташованих на ділянках, відведених для користування;

- незалежно від виду рубки проводити очищення лісосік від порубкових решток способами і в строки, визначені Держкомлісгоспом за погодженням з Мінприроди;

- не залишати недоруби (не вирубані своєчасно призначені для рубки окремі дерева або групи дерев на розпочатих рубкою лісосіках) та заготовлену деревину на місцях рубок після закінчення строків її заготівлі і вивезення;

- виконувати інші вимоги, передбачені чинним законодавством з питань спеціального використання лісових ресурсів.

Спеціальне використання лісових ресурсів здійснюється шляхом заготівлі деревини під час проведення рубок головного користування з дотриманням принципів безперервного, невиснажливого і раціонального використання лісових ресурсів, збереження умов відтворення високопродуктивних деревостанів, їхніх екологічних та інших корисних властивостей. Рубки головного користування проводяться в:

- експлуатаційних лісах;

- захисних лісах, що прилягають до смуг відведення діючих і тих, які будуються, залізниць, автомобільних доріг державного значення, вздовж берегів річок, навколо озер, водойм та інших водних об'єктів, а також у захисних лісах, що є байрачними, або площа яких становить до 100 га або які розташовані серед

безлісної місцевості;

- рекреаційно-оздоровчих лісах, розташованих у межах третьої зони округів санітарної охорони лікувально-оздоровчих територій і курортів та в лісогосподарській частині лісів зелених зон;

- лісах природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення в межах господарської зони національних природних і регіональних ландшафтних парків, а також заказниках.

На особливо захисних лісових ділянках (крім узлісь уздовж межі з безлісною місцевістю) проведення рубки головного користування забороняється.

ТЕМА 10. НЕДЕРЕВНІ РЕСУРСИ ЛІСУ

Для успішного розвитку переробки НРЛ важливо відновити зв'язність про побічне лісокористування в регіональній структурі лісового господарства. При його повному і раціональному використанні можна суттєво підвищити ефективність лісогосподарського виробництва. Не деревні продукти рослинного походження разом з лісовою фауною є невід'ємним компонентом лісової екосистеми. Використання НРЛ поряд з туризмом і рекреацією являє собою ключовий напрямок експлуатації відновлювальних ресурсів, які забезпечують збереження біорозмаїття.

Поняття про недеревну продукцію лісу.

1. Спеціальне використання недеревних лісових ресурсів.
2. Загальне використання недеревних лісових ресурсів.
3. Сировинна база підсочки хвойних порід.
4. Відведення і передача насаджень для підсочки хвойних порід.
5. Технологія підсочки хвойних порід - сосни, модрина, ялини і ялиці.
6. Контроль за додержанням і виконанням правил заготівлі живиці і відповідальність за їх порушення.
7. Значення основних елементів технології підсочки для смолопродуктивності дерев.
8. Основні способи здійснення підсочки сосни.
9. Провадження підсочки сосни.
- Ю. Підсочка ялини.
- І. Підсочка модрина.
12. Підсочка ялиці.
13. Сировинна база підсочки листяних порід.
14. Технологія добування деревних соків
15. Заготівля пнів.
16. Заготівля лубу і кори.
17. Заготівля і застосування берести.
18. Заготівля лісової фітомаси.
19. Підсочка листяних видів.
20. Сировина для смоло-скипидарного і каніфольно-екстракційного виробництва.
21. Смоло-скипидарне виробництво.

22. Каніфольно-екстракційне виробництво.
23. Вуглевидалювання.
24. Дьогтекурінне виробництво.
25. Кормові ресурси лісу і їх значення.
26. Використання лісових сіножать.
27. Лісові пасовища.
28. Основні види плодово-ягідних рослин.
29. Фактори, які впливають на ріст і продуктивність плодово-ягідних рослин.
30. Заготівля і переробка плодово-ягідної продукції.
31. Заходи з раціональної експлуатації і підвищення урожайності дикорослих ягідників.
32. Основні горіхоплідні види, їх продуктивність та господарське значення.
33. Необхідність створення і значення промислових плодово-ягідних плантацій.
34. Плантаційне вирощування обліпихи крушиновидної.
35. Плантації горобини чорноплідної.
36. Штучне розведення калини червоної.
37. 37. Плантації шипшини.
38. Плантації фундука.
39. Значення лікарських рослин та характеристика їх основних видів.
40. Вимоги до заготівлі лікарських рослин.
41. Переробка лікарської сировини.
42. Шляхи збереження і розведення лікарських рослин.
43. Значення і характеристика головних видів грибів.
44. Фактори, які впливають на збір і плодоношення грибів.
45. Заходи із раціональної експлуатації місць зростання грибів, їх охорона і відтворення.
46. Основні правила збирання, зберігання і перероблення грибів.
47. Лікувальні властивості окремих видів грибів.
48. Отруєння, які викликаються грибами.
49. Вирощування печериць, зморшків і строчків.
50. Вирощування гливи.
51. Характеристика посівного міцелію.
52. Правила розміщення пасік.
53. Збирання лісової підстилки.
54. Заготівля очерету.

ТЕМА 11. Виділення та моніторинг особливо цінних для збереження лісів

ДСГП «Ліси України» філія "Довжанське лісомисливське господарство"
 Перелік особливо цінних для збереження ділянок лісових екосистем
 НПП "Зачарований край"

ОЦЗЛ: Лісові території, що є важливими осередками біорізноманіття на глобальному, національному або регіональних рівнях.

1 - Видове різноманіття. Концентрації біологічного різноманіття, включно з ендемічними, рідкісними видами і видами, що перебувають під загрозою, або зникають, які є істотними на світовому, регіональному або національному рівнях.

2 - Екосистеми та їхні мозаїки ландшафтного рівня. Цілісні лісові ландшафти, великі екосистеми ландшафтного рівня та мозаїки екосистем, які є істотними на світовому, регіональному або національному рівнях та містять життєздатні популяції переважної більшості природно притаманних їм видів, з природними структурами їх розповсюдження та рясності.

3 - Екосистеми та оселища. Рідкісні й такі, що перебувають під загрозою або зникають екосистеми, оселища або рефугіуми.

4 - Критичні послуги екосистем. Основні послуги екосистем у критичних ситуаціях, включно із захистом водозборів і запобіганням ерозії вразливих ґрунтів і схилів.

5 - Потреби громади. Ділянки та ресурси, визначальні для задоволення основних потреб місцевих громад або тубільних народів (наприклад, у засобах для існування, лікування, харчування, забезпечення водою), визначені шляхом залучення цих громад або тубільних народів.

6 - Культурні цінності. Ділянки, ресурси, оселища та ландшафти світового або національного культурного, археологічного або історичного значення та/або критичної культурної, екологічної, економічної чи релігійної/священної важливості для традиційних культур місцевих громад або тубільних народів, визначені шляхом залучення цих місцевих громад або тубільних народів.

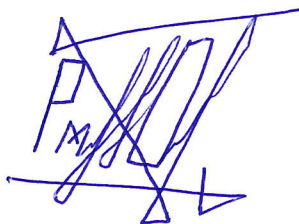
РОЗРОБИВ

Провідний інженер з
охорони праці

Поковба П. В

Провідний інженер з
захисту лісу

Райда М. Ю.